

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (első tanács)

2020. október 8.*

„Előzetes döntéshozatal – Környezet – 1107/2009/EK rendelet – Növényvédő szerek forgalomba hozatala – Szükséghelyzeti intézkedések – Az Európai Bizottság hivatalos tájékoztatása – (EU) 2015/1535 irányelv – A műszaki szabályokkal kapcsolatos információszolgáltatási eljárás – Neonikotinoidok – A méhek védelme – A lojális együttműködés elve”

A C-514/19. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Conseil d'État (államtanács, Franciaország) a Bírósághoz 2019. július 8-án érkezett, 2019. június 28-i határozatával terjesztett elő

az **Union des industries de la protection des plantes**

és

a **Premier ministre,**

a **Ministre de la Transition écologique et solidaire,**

a **Ministre des Solidarités et de la Santé,**

a **Ministre de l'Agriculture et de l'Alimentation,**

az **Agence nationale de sécurité sanitaire de l'alimentation, de l'environnement et du travail**

között,

az **Association Générations futures,**

az **Union nationale de l'apiculture française (UNAF),**

és a **Syndicat national de l'apiculture**

részvételével folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (első tanács),

tagjai: J.-C. Bonichot tanácselnök, M. Safjan, L. Bay Larsen (előadó), C. Toader és N. Jääskinen bírák,

főtanácsnok: J. Kokott,

* Az eljárás nyelve: francia.

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- az Union des industries de la protection des plantes képviselőjében J.-P. Chevallier avocat,
- az Union nationale de l'apiculture française (UNAF) képviselőjében B. Fau avocat,
- a Syndicat national de l'apiculture képviselőjében F. Lafforgue és H. Baron avocats,
- a francia kormány képviselőjében A.-L. Desjonquères és E. Leclerc, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviselőjében F. Castilla Contreras, M. Jáuregui Gómez, A. Dawes és I. Naglis, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2020. június 4-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a műszaki szabályokkal és az információs társadalom szolgáltatásaira vonatkozó szabályokkal kapcsolatos információszolgáltatási eljárás megállapításáról szóló, 2015. szeptember 9-i (EU) 2015/1535 európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2015. L 241., 1. o.) 5. cikkének, valamint a növényvédő szerek forgalomba hozataláról, valamint a 79/117/EGK és a 91/414/EGK tanácsi irányelvek hatályon kívül helyezéséről szóló, 2009. október 21-i 1107/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2009. L 309., 1. o.) 69. és 71. cikkének az értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet az Union des industries de la protection des plantes (a növényvédőszer-gyártók szövetsége) és a Premier ministre (miniszterelnök), a ministre de la Transition écologique et solidaire (környezetvédelmi és szolidáris átmenetért felelős miniszter), a ministre des Solidarités et de la Santé (a szociális ügyekért és az egészségügyért felelős miniszter), a ministre de l'Agriculture et de l'Alimentation (mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszter), valamint az Agence nationale de sécurité sanitaire de l'alimentation, de l'environnement (nemzeti élelmiszer-biztonsági, környezetvédelmi és munkavédelmi ügynökség) (Franciaország) között folyamatban lévő jogvitában terjesztették elő, amelynek tárgya a neonikotinoidok családjába tartozó egy vagy több hatóanyagot tartalmazó növényvédő szerek és az e szerekkel kezelt vetőmagok használatának tilalma.

Jogi háttér

Az uniós jog

A 2015/1535 irányelv

- 3 A 2015/1535 irányelv 5. cikkének (1) és (2) bekezdése így rendelkezik:

„(1) A 7. cikkre is figyelemmel a tagállamok azonnal közölnek a Bizottsággal minden műszakiszabály-tervezetet [...]; a Bizottságot a szabály elfogadása szükségességének indokairól is tájékoztatni kell, amennyiben ezen indokok nem derülnek ki már magából a tervezetből.

[...]

Ha a műszakiszabály-tervezet – a közegészségügyre vagy a fogyasztók, illetve a környezet védelmére tekintettel – különösen egy kémiai anyag, készítmény vagy termék értékesítését vagy használatát kívánja korlátozni, a tagállamok átadnak ezenfelül egy, a szóban forgó anyag, készítmény vagy termék, valamint az ismert és létező helyettesítő anyagok valamennyi lényeges adatára vonatkozó összesítést, vagy az ezen adatokra utaló hivatkozásokat is, ha ezen információk rendelkezésre állnak, és közlik az intézkedésnek a közegészségügyre és a fogyasztók, illetve a környezet védelmére gyakorolt várható hatásait, [...] kockázatelemzéssel együtt.

A Bizottság haladéktalanul értesíti a többi tagállamot a műszakiszabály-tervezetről és minden hozzá beérkezett dokumentumról. [...]

[...]

(2) A Bizottság és a tagállamok észrevételeket tehetnek a műszakiszabály-tervezetet benyújtó tagállamnak; a tagállamnak az ilyen észrevételeket a legnagyobb mértékben figyelembe kell vennie a műszaki szabály későbbi kidolgozása során.”

- 4 Ezen irányelv 6. cikke így rendelkezik:

„(1) A tagállamok az 5. cikk (1) bekezdésében említett közleménynek a Bizottság által történő kézhezvételétől számított három hónapos időtartamra elhalasztják a műszakiszabály-tervezet elfogadását.

[...]

(3) A szolgáltatásokra vonatkozó szabálytervezetek kivételével, a tagállamok 12 hónappal elhalasztják a műszakiszabály-tervezet elfogadását attól az időponttól kezdődően, amikor a Bizottság kézhez vette az ezen irányelv 5. cikke (1) bekezdésében említett közleményt, ha a Bizottság ettől az időponttól számított három hónapon belül bejelenti azon szándékát, hogy ezen a területen [...] irányelvet, rendeletet vagy határozatot kíván elfogadni, vagy arra vonatkozóan javaslatot szándékozik előterjeszteni.

(4) A tagállamok 12 hónappal elhalasztják a műszakiszabály-tervezet elfogadását attól az időponttól kezdődően, amikor a Bizottság kézhez vette az ezen irányelv 5. cikke (1) bekezdésében említett közleményt, ha a Bizottság ettől az időponttól számított három hónapon belül bejelenti, hogy véleménye szerint a műszakiszabály-tervezet olyan területre vonatkozik, amelyre kiterjed egy, [...] irányelv, rendelet vagy határozat meghozatalára irányuló javaslat.

[...]

(7) Az (1)–(5) bekezdést nem lehet alkalmazni azokra az esetekre, amelyekben:

- a) sürgős okokból, amelyeket a közegészségügy vagy közbiztonság védelmével, az állatvédelemmel vagy növényvédelemmel kapcsolatos komoly és előre nem látott körülmények idéztek elő, valamint a szolgáltatásokra vonatkozó szabályok esetében közérdekből is, különösen a kiskorúak védelmében, a tagállam köteles igen rövid időn belül műszaki szabályokat kidolgozni annak érdekében, hogy elfogadtathassa és bevezethesse őket minden előzetes egyeztetés lehetősége nélkül; [...]

[...]

Az 5. cikkben említett közleményben a tagállamnak meg kell jelölnie a megtett intézkedések sürgősségének okát. A Bizottságnak mielőbb közölnie kell a közleményre vonatkozó észrevételeit. Az eljárás helytelen alkalmazása esetén megfelelő lépéseket kell tennie. A Bizottságnak rendszeresen tájékoztatnia kell az Európai Parlamentet.”

- 5 Az említett irányelv 7. cikke (1) bekezdésének c) pontja kifejti:

„Az 5. és 6. cikk nem alkalmazható a tagállamok azon törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseire, vagy azokra az önkéntes megállapodásokra, amelyek következtében a tagállamok:

[...]

- c) kötelező uniós jogi aktusokban előírt védzáradékot használnak”.

Az 1107/2009 rendelet

- 6 Az 1107/2009 rendelet (8) preambulumbekkezdésének szövege az alábbi:

„E rendelet célja, hogy biztosítsa mind az emberek és állatok egészségének, mind a környezetnek a magas szintű védelmét, és ezzel egyidejűleg megőrizze a közösségi mezőgazdaság versenyképességét. [...]

- 7 E rendelet 21. cikkének (1) bekezdése kimondja:

„A Bizottság bármikor felülvizsgálhatja egy hatóanyag jóváhagyását. Figyelembe veheti a tagállam azon kérését, hogy az új tudományos és műszaki ismeretek és a monitoringadatok fényében egy adott hatóanyag jóváhagyását vizsgálja felül [...]

- 8 Az említett rendelet 49. cikke (2) bekezdésének szövege az alábbi:

„Amennyiben komoly aggodalom merül fel a tekintetben, hogy a [...] kezelt vetőmagok valószínűleg súlyos kockázatot jelentenek az emberek vagy állatok egészségére, vagy a környezetre, és hogy ez a kockázat nem szüntethető meg kielégítő módon az érintett tagállam(ok) által hozott intézkedésekkel, akkor a 79. cikk (3) bekezdésében említett szabályozási bizottsági eljárással összhangban, haladéktalanul intézkedéseket kell hozni e kezelt vetőmagok felhasználásának és/vagy értékesítésének a korlátozására vagy betiltására. [...]

9 Ugyanezen rendelet 69. cikke így rendelkezik:

„Ha egyértelmű, hogy egy jóváhagyott hatóanyag [...] vagy e rendelet szerint engedélyezett növényvédőszer valószínűleg komoly kockázatot jelent az emberek vagy állatok egészségére, vagy a környezetre, és hogy ez a kockázat nem szüntethető meg kielégítő módon az érintett tagállam(ok) által hozott intézkedésekkel, akkor a Bizottság kezdeményezésére vagy valamely tagállam kérésére, a 79. cikk (3) bekezdésében említett szabályozási bizottsági eljárással összhangban, haladéktalanul intézkedéseket kell hozni az adott anyag vagy szer felhasználásának és/vagy értékesítésének a korlátozására vagy betiltására. [...]”

10 A 1107/2009 rendelet 70. cikke kimondja:

„A 69. cikktől eltérve a Bizottság rendkívüli szükséghelyzet esetén ideiglenesen elfogadhat szükséghelyzeti intézkedéseket az érintett tagállammal vagy tagállamokkal folytatott konzultációt és a többi tagállam tájékoztatását követően.

Az említett intézkedéseket a lehető leghamarabb, de legkésőbb tíz munkanapon belül a 79. cikk (3) bekezdésében említett szabályozási bizottsági eljárással összhangban megerősítik, módosítják, visszavonják vagy meghosszabbítják.”

11 E rendelet 71. cikke pontosítja:

„(1) Ha egy tagállam hivatalosan tájékoztatja a Bizottságot szükséghelyzeti intézkedések meghozatalának a szükségességéről, de a Bizottság nem hozza meg a 69. vagy 70. cikk szerinti intézkedéseket, akkor a tagállam ideiglenes védintézkedéseket fogadhat el. Ebben az esetben a tagállam haladéktalanul tájékoztatja a többi tagállamot és a Bizottságot.

(2) A Bizottság az ügyet harminc munkanapon belül a 79. cikk (3) bekezdésében említett szabályozási bizottsági eljárással összhangban a 79. cikk (1) bekezdése szerinti bizottság elé terjeszti az ideiglenes nemzeti védintézkedés meghosszabbítása, módosítása vagy hatályon kívül helyezése céljából.

(3) A tagállam közösségi intézkedések elfogadásáig fenntarthatja ideiglenes nemzeti védintézkedéseit.”

Az (EU) 2018/783 végrehajtási rendelet

12 Az 540/2011/EU végrehajtási rendeletnek az imidakloprid hatóanyag jóváhagyási feltételei tekintetében történő módosításáról szóló, 2018. május 29-i (EU) 2018/783 bizottsági végrehajtási rendelet (HL 2018. L 132., 31. o.) az imidakloprid forgalombahozatalának és használatának a feltételeit határozza meg.

Az (EU) 2018/784 végrehajtási rendelet

13 Az 540/2011/EU végrehajtási rendeletnek a klotianidin hatóanyag jóváhagyási feltételei tekintetében történő módosításáról szóló, 2018. május 29-i (EU) 2018/784 bizottsági végrehajtási rendelet (HL 2018. L 132., 35. o.) a klotianidin forgalombahozatalának és használatának a feltételeit határozza meg.

Az (EU) 2018/785 végrehajtási rendelet

14 Az 540/2011/EU végrehajtási rendeletnek a tiametoxam hatóanyag jóváhagyási feltételei tekintetében történő módosításáról szóló, 2018. május 29-i (EU) 2018/785 bizottsági végrehajtási rendelet (HL 2018. L 132., 40. o.) a tiametoxam forgalombahozatalának és használatának a feltételeit határozza meg.

A francia jog

- 15 A Code rural et de la pêche maritime (a mezőgazdaságról és a tengeri halászatról szóló törvénykönyv) L. 253-8. cikkének II. bekezdése így rendelkezik:

„A neonicotinoidok családjába tartozó egy vagy több hatóanyagot tartalmazó növényvédő szerek és az e termékekkel kezelt vetőmagok használata 2018. szeptember 1-jétől tilos”.

[...]

A jelen II. bekezdés első és második albekezdésében foglalt tilalomtól való eltérés a mezőgazdaságért, a környezetért és az egészségügyért felelős miniszterek együttes rendelete útján 2020. július 1-jéig engedélyezhető.

[...]”

- 16 E törvénykönyvnek a neonicotinoidok családjába tartozó, növényvédő szerekben előforduló hatóanyagok meghatározásáról szóló, 2018. július 30-i 2018–675. sz. rendelet (a JORF 2018. augusztus 1-jei száma, 7. sz. szöveg) által beiktatott D. 253–46–1. cikke így rendelkezik:

„Az L. 253-8. cikkben említett neonicotinoidok családjába tartozó hatóanyagok a következők:

- acetamiprid;
- klotianidin;
- imidakloprid;
- tiakloprid;
- tiametoxam.”

Az alapjogvita és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 17 A mezőgazdaságról és a tengeri halászatról szóló törvénykönyv L. 253-8. cikkének II. bekezdése előírja a neonicotinoidok családjába tartozó egy vagy több hatóanyagot tartalmazó növényvédő szerek és az e termékekkel kezelt vetőmagok használatának tilalmát 2018. szeptember 1-jei hatállyal. E rendelkezés 2020. július 1-jéig ugyanakkor lehetővé tesz e tilalom alól bizonyos eltéréseket.
- 18 2017. február 2-án a francia kormány közölte a Bizottsággal az e cikkben említett hatóanyagokat felsoroló rendelet tervezetét. E közlemény kifejezetten a 2015/1535 irányelv 5. cikke (1) bekezdésének negyedik albekezdésén alapult, és nem utalt az 1107/2009 rendeletre. Az említett közlemény említett tett különféle tanulmányokról, amelyek arra mutatnak, hogy a neonicotinoidok jelentős hatást gyakorolnak a környezetre, továbbá kockázatot jelentenek az emberi egészségre.
- 19 2017. augusztus 3-án a Bizottság ezen közleményre adott válaszában kijelentette, hogy osztja a Francia Köztársaságnak a neonicotinoidok családjába tartozó egyes hatóanyagokkal kapcsolatban felmerült aggodalmait. Ezen intézmény kifejtette továbbá, hogy az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság (EFSA) az értesítés tárgyát képező rendelettervezettel érintett három hatóanyagra vonatkozóan közzétette megállapításait, arra ösztönözve a Bizottságot, hogy további korlátozások bevezetésének szükségességét vegye fontolóra.

- 20 Ezt követően a 2018/783, 2018/784 és 2018/785 rendelet megtiltotta az imidakloprid, a klotianidin és a thiamétoxame használatát 2018. december 19-i hatállyal, a teljes életsiklusuk alatt állandó üvegházban nevelt növénykultúrák kezelésének kivételével.
- 21 2018. július 30-án a miniszterelnök a mezőgazdaságról és a tengeri halászatról szóló törvénykönyv L. 253-8. cikke alapján elfogadta a 2018–675. sz. rendeletet, amely az e cikkben említett neonikotinoidok családjába tartozó hatóanyagok meghatározására irányul. E rendelet beiktatta e törvénykönyvbe a D. 253–46–1. cikket, amelynek értelmében e tiltott anyagok a következők: acetamiprid, klotianidin, imidakloprid, tiakloprid és tiametoxam.
- 22 A növényvédőszer-gyártók szövetsége 2018. október 1-jén keresetet nyújtott be a Conseil d'État (államtanács, Franciaország) előtt az említett rendelet megsemmisítése iránt, mivel az, álláspontja szerint, összeegyeztethetetlen a 1107/2009 rendelettel.
- 23 A kérdést előterjesztő bíróság a 2018–675. sz. rendelet elfogadását megelőző eljárás lefolytatására tekintettel úgy véli, hogy e rendelet jogszerűsége attól a kérdéstől függ, hogy a Francia Köztársaság az 1107/2009 rendelet 71. cikke értelmében jogosult volt-e ezen rendelet mint szükséghelyzeti intézkedés elfogadására azt követően, hogy a 2015/1535 irányelven alapuló közleményt adott ki, és annak ellenére, hogy a Bizottság elfogadott számos, az említett rendelettel érintett bizonyos neonikotinoidok használatára vonatkozó intézkedést.
- 24 E körülmények között a Conseil d'État (államtanács) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjeszti a Bíróság elé:
- „1) Ha egy hatóanyagok felhasználásának korlátozására irányuló nemzeti intézkedésről a Bizottságot hivatalosan a 2015/1535 [...] irányelv 5. cikke alapján értesítették, azonban azon tényezőket is ismertették, amelyek alapján a tagállam úgy véli, hogy a hatóanyag valószínűleg komoly kockázatot jelent az emberek vagy állatok egészségére, vagy a környezetre, és e kockázat a hatályos szabályozás mellett csak a tagállam által hozott intézkedésekkel szüntethető meg kielégítő módon, és ez az ismertetés kellően világos ahhoz, hogy a Bizottság számára félreérthetetlenül kitűnjön, hogy ezen értesítést az 1107/2009 [...] rendelet alapján kellett volna előterjeszteni, a [...] Bizottságra tartozik-e, hogy ezen értesítést úgy tekintse, mintha azt az e rendelet 69. és 71. cikkében foglalt eljárás szerint terjesztették volna elő, és adott esetben az, hogy további bizonyításvételt folytasson le, illetve olyan intézkedéseket hozzon, amelyek e szabályozás követelményeinek és a tagállam által kifejezett aggodalmaknak egyaránt megfelelnek?
- 2) Az e kérdésre adott igenlő válasz esetén, a 2018/783, 2018/784 és 2018/785 [...] végrehajtási rendeleteket, amelyek 2018. december 19-től kezdődően – a teljes életsiklusuk alatt állandó üvegházban nevelt növénykultúrák kezelésének kivételével – betiltják a tiametoxam, a klotianidin és az imidakloprid hatóanyagok felhasználását, a [Francia Köztársaság] által 2017. február 2-án előterjesztett azon kérelemre válaszul meghozott intézkedéseknek kell-e tekinteni, amely a neonikotinoidok családjába tartozó egy vagy több hatóanyagot tartalmazó növényvédő szerek és az e termékekkel kezelt vetőmagok felhasználásának általános betiltására irányul?
- 3) Ez utóbbi kérdésre adott igenlő válasz esetén mit tehet az a tagállam, amely az 1107/2009 rendelet 69. cikke alapján a neonikotinoidok családjába tartozó egy vagy több hatóanyagot tartalmazó növényvédő szerek és az e termékekkel kezelt vetőmagok felhasználásának korlátozására, illetve betiltására irányuló intézkedések meghozatalát kérte a Bizottságtól, ha a Bizottság csak részben tesz eleget kérelmének, és a neonikotinoidok családjába tartozó hatóanyagok közül csupán három, nem pedig az összes felhasználását korlátozza?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az elfogadhatóságról

- 25 A növényvédőszer-gyártók szövetsége vitatja az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatóságát.
- 26 E szövetség azt állítja, hogy az alapügy tárgyát képező nemzeti intézkedést nem lehetett volna elfogadni a 1107/2009 rendelet 71. cikkének alkalmazásában, mivel az végleges tilalomnak, nem pedig az uniós szintű intézkedések elfogadásáig bevezetett ideiglenes intézkedésnek minősül. Ez az intézkedés sürgős jelleget sem mutat, amennyiben egy olyan 2016. évi törvényből ered, amelynek joghatásait 2018-ig meghosszabbították. Ezenkívül az említett intézkedés közzlése nem a 2015/1535 irányelvben előírt sürgősségi eljárást követte.
- 27 E körülmények között az első kérdésnek, amely az 1107/2009 rendelet 71. cikkében kimondott eljárási feltételek tiszteletben tartására vonatkozik, nincs semmilyen hatása az alapjogvita kimenetelére. Ugyanez vonatkozik a második és a harmadik kérdésre, mivel azokat kizárólag arra az esetre terjesztették elő, ha az első kérdésre igenlő választ kellene adni. Ezenfelül a második kérdés egyáltalán nem kapcsolódik az alapjogvita tárgyához.
- 28 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint a Bíróság és a nemzeti bíróságok között az EUMSZ 267. cikk alapján létrehozott együttműködés keretében kizárólag az alapügyben eljáró és a meghozandó bírósági határozatért felelős nemzeti bíróság feladata, hogy az ügy sajátosságaira tekintettel megítélje mind az előzetes döntéshozatalra utaló határozat szükségességét az ügydöntő határozat meghozatala szempontjából, mind a Bíróság elé terjesztett kérdések relevanciáját. Következésképpen, amennyiben a feltett kérdések az uniós jog értelmezésére vonatkoznak, a Bíróság – főszabály szerint – köteles határozatot hozni (2018. december 4-i Minister for Justice and Equality és Commissioner of An Garda Síochána ítélet, C-378/17, EU:C:2018:979, 26. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 29 Ebből következően az uniós jogra vonatkozó kérdések releváns voltát vélelmezni kell. A Bíróság csak akkor utasíthatja el a nemzeti bíróságok által előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelmet, ha az uniós jog kért értelmezése nyilvánvalóan semmilyen összefüggésben nincs az alapügy tényállásával vagy tárgyával, ha a probléma hipotetikus jellegű, vagy ha nem állnak a Bíróság rendelkezésére azok a ténybeli és jogi elemek, amelyek szükségesek ahhoz, hogy az elé terjesztett kérdésekre hasznos választ adhasson (2018. december 4-i Minister for Justice and Equality és Commissioner of An Garda Síochána ítélet, C-378/17, EU:C:2018:979, 27. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 30 A növényvédőszer-gyártók szövetsége által előadott érvek nem elégségesek az előterjesztett kérdések relevanciájára vonatkozó vélelem megdöntéséhez.
- 31 Ugyanis kitűnik először is, hogy a kérdést előterjesztő bíróság ebben a szakaszban nem határozta meg az alapügy tárgyát képező nemzeti intézkedés hatályát. E körülmények között nem zárható ki, hogy e bíróság megállapíthatja, adott esetben ezen intézkedésnek az uniós joggal összhangban történő értelmezése által, hogy az említett intézkedés ideiglenes jellegű, ennél fogva tekinthető a 1107/2009 rendelet 71. cikke szerinti „ideiglenes szükséghelyzeti intézkedésnek”.
- 32 Másodszor, az alapügy tárgyát képező nemzeti intézkedés elfogadását megelőző nemzeti eljárás időtartama nem lehet meghatározó, mivel ez az időtartam nem elegendő annak kizárásához, hogy az eljárás végső szakaszában ezen intézkedés az e rendelkezés értelmében vett „szükséghelyzeti intézkedésnek” tűnhetett, amennyiben elfogadására az emberi vagy állati egészségre, vagy a környezetre jelentett súlyos kockázat elhárítása céljából már sürgősen szükség volt.

- 33 Harmadszor, ami a 2015/1535 irányelvben az alapügy tárgyát képező nemzeti intézkedésről szóló közleményhez előírt sürgősségi eljárás alkalmazásának hiányát illeti, ki kell emelni, hogy az első kérdés arra irányul, hogy a kérdést előterjesztő bíróság rendelkezzen az annak meghatározásához szükséges uniós jogi tényezőkkel, hogy valamely, ezen irányelv alapján kiadott közlemény figyelembe vehető-e, és amennyiben igen, milyen körülmények között vehető figyelembe az 1107/2009 rendelet 71. cikkében előírt eljárás címén. Következésképpen a növényvédőszer-gyártók szövetsége ezen érvének értékelése elválaszthatatlanul kapcsolódik az e kérdésre adandó válaszhoz, ekként nem vezethet annak elfogadhatatlanságához (lásd analógia útján: 2019. január 17-i KPMG Baltics ítélet, C-639/17, EU:C:2019:31, 11. pont; 2019. december 3-i Iccrea Banca ítélet, C-414/18, EU:C:2019:1036, 30. pont).
- 34 Negyedszer, ami a második kérdés és az alapjogvita tárgya közötti kapcsolatot illeti, meg kell állapítani, hogy e kérdés annak meghatározására irányul, hogy egyes, a Bizottság által a Francia Köztársaság részéről történő közlést követően elfogadott intézkedések tekinthetők-e úgy, hogy azokat e közleményre válaszul fogadták el. Tehát mivel egyrészt a kérdést előterjesztő bíróságnak az alapjogvita eldöntése céljából meg kell határoznia, hogy a 2018–675. sz. rendeletet elfogadhatta-e a Francia Köztársaság az 1107/2009 rendelet 71. cikkének alkalmazásában, másrészt e rendelkezés a tagállamok beavatkozását ahhoz köti, hogy a Bizottság bizonyos intézkedéseket ne hozzon meg, nem állapítható meg, hogy a második kérdés nyilvánvalóan nélkülözne minden kapcsolatot az alapjogvita tárgyával.
- 35 Következésképpen az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések elfogadhatóak.

Az első kérdéstről

- 36 Első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keres választ, hogy a 2015/1535 irányelv 5. cikkét és az 1107/2009 rendelet 71. cikkének (1) bekezdését akként kell-e értelmezni, hogy egy, az e rendelet hatálya alá tartozó bizonyos hatóanyagok felhasználását tiltó valamely nemzeti intézkedésről az ezen irányelv 5. cikke alapján küldött közleményt az említett rendelet 71. cikkének (1) bekezdése szerinti, szükséghelyzeti intézkedések meghozatalának szükségességére vonatkozó hivatalos tájékoztatásnak kell tekinteni, amennyiben ez a közlemény világos módon ismerteti az azt alátámasztó tényezőket, hogy egyrészt e hatóanyagok valószínűleg komoly kockázatot jelentenek az emberek vagy állatok egészségére, vagy a környezetre, másrészt hogy e kockázat csak az érintett tagállam által sürgősen hozott intézkedésekkel szüntethető meg kielégítő módon.
- 37 Az 1107/2009 rendelet 71. cikkének (1) bekezdése azt írja elő, hogy ha egy tagállam hivatalosan tájékoztatja a Bizottságot szükséghelyzeti intézkedések meghozatalának a szükségességéről, de a Bizottság nem hozza meg a 69. vagy 70. cikk szerinti intézkedéseket, a tagállam ideiglenes védintézkedéseket fogadhat el. Ebben az esetben a tagállamnak haladéktalanul tájékoztatnia kell a többi tagállamot és a Bizottságot.
- 38 Az említett rendelet 69. cikke felhatalmazza a Bizottságot, hogy szükséghelyzeti intézkedéseket hozzon az adott hatóanyag vagy növényvédő szer felhasználásának vagy értékesítésének a korlátozására vagy betiltására, ha egyértelmű, hogy e hatóanyag vagy e rendelet szerint engedélyezett növényvédő szer valószínűleg komoly kockázatot jelent az emberek vagy állatok egészségére, vagy a környezetre, és hogy ez a kockázat nem szüntethető meg kielégítő módon az érintett tagállam vagy tagállamok által hozott intézkedésekkel. Az 1107/2009 rendelet 70. cikke a Bizottság számára előírja annak lehetőségét, hogy rendkívüli szükséghelyzet esetén ilyen szükséghelyzeti intézkedéseket egyszerűsített eljárásban fogadjon el.
- 39 Az e rendelet 71. cikke által bevezetett eljárás célja tehát az, hogy lehetővé tegye a Bizottság, vagy annak hiányában a tagállam számára olyan szükséghelyzeti intézkedések meghozatalát, amelyek az adott anyag vagy növényvédő szer felhasználásának vagy értékesítésének a korlátozására vagy betiltására irányulnak, ha ezen intézkedések szükségesnek tűnnek az emberek vagy állatok egészségének vagy a környezetnek a védelméhez.

- 40 Ami a 2015/1535 irányelv 5. cikkét illeti, az akként rendelkezik, hogy a tagállamok késedelem nélkül közlik a Bizottsággal a műszakiszabály-tervezeteket. E közleményt főszabály szerint, ezen irányelv 6. cikkének alkalmazásában, e projekt elfogadásának elhalasztása követi, lehetővé téve ezen intézmény és a többi tagállam számára, hogy megtegyék az említett tervezettel kapcsolatos észrevételeiket.
- 41 Noha, az említett irányelv 5. cikke (1) bekezdésének negyedik albekezdése értelmében, az említett irányelv által előírt eljárás vonatkozhat olyan tagállami intézkedésekre, amelyek a közegészségügyi vagy a fogyasztók, illetve a környezet védelméhez kapcsolódó okokból egy kémiai anyag vagy termék értékesítését vagy használatát kívánják korlátozni, ettől még az első kérdéssel érintett két eljárás eltér egymástól.
- 42 Először is, míg ugyanezen irányelv 5. cikke főszabály szerint minden műszakiszabály-tervezetre vonatkozik, az 1107/2009 rendelet 71. cikkének (1) bekezdése az e rendelet értelmében jóváhagyott vagy engedélyezett hatóanyagok és termékek tekintetében alkalmazandó intézkedésekre vonatkozik.
- 43 Másodsor, annak a közleménynek, amely az ezen irányelv 5. cikkében előírt eljárás kezdetét jelenti, nem ugyanaz a funkciója, mint azon hivatalos tájékoztatásnak, amellyel az 1107/2009 rendelet 71. cikke által bevezetett eljárás kezdetét veszi, mivel ez a közlemény arra irányul, hogy lehetővé tegye a Bizottság és a többi tagállam számára észrevételeik megtételét, míg e tájékoztatás elsődleges célja a Bizottság arra való ösztönzése, hogy reagáljon az említett tájékoztatásra az érintett tagállam által meghatározott kockázat megszüntetéséhez szükséges szükséghelyzeti intézkedések meghozatalával.
- 44 Harmadszor, a jogalkotó által a 2015/1535 irányelv 5. cikke által előírt közleményhez, illetve a 1107/2009 rendelet 71. cikke által előírt tájékoztatáshoz rendelt jogkövetkezmények nem azonosak. Míg e közlés főszabály szerint az érintett tervezet elfogadásának elhalasztásával jár, az 1107/2009 rendelet 71. cikkének (1) bekezdésében említett tájékoztatás bizonyos feltételek mellett lehetővé teszi az érintett tagállam számára, hogy nemzeti szinten haladéktalanul ideiglenes védintézkedéseket fogadjon el.
- 45 E tekintetben, jóllehet a 2015/1535 irányelv 5. cikke által előírt eljárás nyilvánvalóan ugyancsak nemzeti intézkedések haladéktalan meghozatalához vezethet, amennyiben az érintett tagállam él az ezen irányelv 6. cikke (7) bekezdésének a) pontja által e tekintetben biztosított lehetőséggel, e lehetőség csak kivételnek tekinthető, amelynek alkalmazhatósága egyébiránt olyan feltételtől függ, amely nem szerepel az 1107/2009 rendelet 71. cikkének (1) bekezdésében, nevezetesen attól, hogy az elfogadott szükséghelyzeti intézkedés tárgyát képező helyzetnek előre nem láthatónak kell lennie.
- 46 Negyedszer, meg kell jegyezni, hogy e rendelet 71. cikkének (1) bekezdését védzáradéknak kell tekinteni, amint azt a főtanácsnok kiemelte indítványának 58. pontjában.
- 47 Az említett irányelv 5. cikkében, illetve az említett rendelet 71. cikkében előírt eljárások közti különbséget megerősíti tehát ugyanezen irányelv 7. cikke (1) bekezdésének c) pontja, amely azt írja elő, hogy az irányelv 5. és 6. cikke nem alkalmazható a tagállamok azon rendelkezéseire, amelyek következtében a tagállamok kötelező uniós jogi aktusokban előírt védzáradékot használnak.
- 48 Mindamellet, noha a Bíróság ítélkezési gyakorlatából az következik, hogy a tagállamnak, amely élni kíván a valamely uniós jogi aktus által sürgősségi intézkedések elfogadása tekintetében biztosított lehetőséggel, az e jogi aktusban kimondott tartalmi feltételeket és eljárási feltételeket egyaránt tiszteletben kell tartania (lásd ebben az értelemben: 2011. szeptember 8-i Monsanto és társai ítélet, C-58/10–C-68/10, EU:C:2011:553, 69. pont; 2017. szeptember 13-i Fidenato és társai ítélet, C-111/16, EU:C:2017:676, 32. pont), meg kell állapítani, hogy a Bizottsághoz való forduláshoz az 1107/2009 rendelet 71. cikke (1) bekezdésének alkalmazásában csak az szükséges, hogy az érintett tagállam „hivatalosan tájékoztassa” ezen intézményt, anélkül hogy e tájékoztatásnak különös formát kellene öltenie.

- 49 Emlékeztetni kell továbbá arra, hogy az EUSZ 4. cikk (3) bekezdésében előírt lojális együttműködés elvének megfelelően az Unió és a tagállamok kölcsönösen tiszteletben tartják és segítik egymást a Szerződésekből eredő feladatok végrehajtásában. E tekintetben a Bíróság kimondta különösen azt, hogy ez az elv nemcsak a tagállamokat kötelezi arra, hogy tegyenek meg minden intézkedést, amely alkalmas az uniós jog hatályának és érvényesülésének biztosítására, hanem az uniós intézményekre is a tagállamokkal való lojális együttműködés kölcsönös kötelezettségeit rója (2014. szeptember 4-i Spanyolország kontra Bizottság ítélet, C-192/13 P, EU:C:2014:2156, 87. pont; 2019. december 19-i Amoena ítélet, C-677/18, EU:C:2019:1142, 55. pont).
- 50 Emlékeztetni kell továbbá arra, hogy a közigazgatási eljárások uniós jogi garanciái közé tartozik különösen a gondos ügyintézés elve, amelyhez a hatáskörrel rendelkező intézmény azon kötelezettsége kapcsolódik, hogy az adott ügy minden lényeges elemét gondosan és részrehajlás nélkül megvizsgálják (2012. március 29-i Bizottság kontra Észtország ítélet, C-505/09 P, EU:C:2012:179, 95. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 51 E körülmények között, a 2015/1535 irányelv 5. cikkében, illetve az 1107/2009 rendelet 71. cikkének (1) bekezdésében előírt eljárások közötti különbségtétel ellenére a Bizottság, tekintettel az emberek és állatok egészségének, valamint a környezetnek a védelmére irányuló, ezen utóbbi rendelet (8) preambulumbekkezdésében kimondott célra, nem tagadhatja e 71. cikk (1) bekezdésének alkalmazásában valamely, ezen 5. cikk alapján közölt műszakiszabály-tervezet relevanciáját, amennyiben az e közleményben foglalt tényezők elegendők ezen intézmény számára annak felismeréséhez, hogy az érintett tagállamnak hozzá kellett volna fordulnia az említett rendelet 71. cikkének (1) bekezdése alapján.
- 52 Ezen utóbbi feltétel akkor teljesül, ha az érintett közlemény egyrészt egy jóváhagyott hatóanyag létre vagy egy engedélyezett növényvédő szerre hivatkozik, amelyet a közölt tervezet korlátozni szándékozik, másrészt ha arra hivatkozik, hogy e kockázatot lehetetlen anélkül megszüntetni, hogy sürgősen további intézkedéssel egészítsék ki a hatályos szabályozást.
- 53 Ilyen esetben a Bizottság feladata, hogy kérdést intézzen az érintett tagállamhoz arra vonatkozólag, hogy e közleményt az 1107/2009 rendelet 71. cikkének (1) bekezdése szerinti hivatalos tájékoztatásnak kell-e tekinteni.
- 54 Abban az esetben, ha a Bizottság elmulasztott volna ilyen kérdést intézni e tagállamhoz, úgy kell tekinteni, hogy ezen intézményt a tagállam ez említett közlemény útján hivatalosan tájékoztatta szükséghelyzeti intézkedések meghozatalának szükségességéről az említett rendelet 71. cikke (1) bekezdésének értelmében.
- 55 A jelen ügyben az első kérdésnek magából a megfogalmazásából következik, hogy a kérdést előterjesztő bíróság, amelyre az EUMSZ 267. cikk által előírt eljárás keretében kizárólagosan hárul a tényelemek értékelése (lásd ebben az értelemben: 2020. május 14-i Azienda Municipale Ambiente ítélet, C-15/19, EU:C:2020:371, 26. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat), úgy ítéli meg, hogy a jelen ítélet 52. pontjában említett tényezők ténylegesen kitűnnek a Francia Köztársaság közleményéből.
- 56 Ezenfelül nem következik sem az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból, sem a Bíróság rendelkezésére álló ügyiratokból, hogy a Bizottság kérdést intézett volna a Francia Köztársasághoz arra vonatkozólag, hogy e közleményt az 1107/2009 rendelet 71. cikkének (1) bekezdése szerinti hivatalos tájékoztatásnak kell-e tekinteni.
- 57 Mindenesetre hangsúlyozni kell, hogy az a körülmény, hogy a valamely tagállam részéről a Bizottságnak küldött hivatalos tájékoztatás már magában foglal egy intézkedés-tervezetet, nem mentesítheti e tagállamot azon kötelezettsége alól, hogy az 1107/2009 rendelet 71. cikke (1) bekezdésének második mondatával összhangban haladéktalanul tájékoztassa a többi tagállamot és a Bizottságot ezen intézkedés végleges meghozataláról.

- 58 A fentiek fényében az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2015/1535 irányelv 5. cikkét és az 1107/2009 rendelet 71. cikkének (1) bekezdését akként kell értelmezni, hogy az e rendelet hatálya alá tartozó bizonyos hatóanyagok felhasználását tiltó valamely nemzeti intézkedésről az ezen irányelv 5. cikke alapján küldött közleményt az említett rendelet 71. cikkének (1) bekezdése szerinti, szükséghelyzeti intézkedések meghozatalának szükségességére vonatkozó hivatalos tájékoztatásnak kell tekinteni, amennyiben
- ez a közlemény világos módon ismerteti az azt alátámasztó tényezőket, hogy egyrészt e hatóanyagok valószínűleg komoly kockázatot jelentenek az emberek vagy állatok egészségére, vagy a környezetre, másrészt hogy e kockázat csak az érintett tagállam által sürgősen hozott intézkedésekkel szüntethető meg kielégítő módon, és
 - a Bizottság elmulasztott kérdést intézni e tagállamhoz arra vonatkozólag, hogy az említett közlemény az ugyanezen rendelet 71. cikkének (1) bekezdése szerinti hivatalos tájékoztatásnak minősül-e.

A második kérdéstről

- 59 Második kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keres választ, hogy az 1107/2009 rendelet 71. cikkének (1) bekezdését akként kell-e értelmezni, hogy a 2018/783, 2018/784 és 2018/785 végrehajtási rendelet tekinthető a Bizottság által a Francia Köztársaság 2017. február 2-i közleményére válaszul hozott intézkedésnek.
- 60 Az 1107/2009 rendelet 71. cikkének (1) bekezdése pontosítja, hogy ha egy tagállam hivatalosan tájékoztatta a Bizottságot szükséghelyzeti intézkedések meghozatalának a szükségességéről, de a Bizottság „nem hozza meg a [z e rendelet] 69. vagy 70. cikk[e] szerinti intézkedéseket”, a tagállam ideiglenes védintézkedéseket fogadhat el.
- 61 E 71. cikk (1) bekezdésének magából a szövegből az következik tehát, hogy csak az zárhatja ki az érintett tagállam szükséghelyzeti intézkedések meghozatalára vonatkozó minden lehetőségét, ha a Bizottság elfogadja az említett rendelet 69. vagy 70. cikke szerinti intézkedéseket.
- 62 E megállapítást megerősíti ugyanezen rendelet általános rendszere.
- 63 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy – amint az kitűnik a jelen ítélet 39. pontjából – a Bizottság valamely tagállam által történő hivatalos tájékoztatásának célja az 1107/2009 rendelet 71. cikkének (1) bekezdése alapján olyan eljárás megindítása, amely szükséghelyzeti intézkedéseknek a Bizottság, vagy annak hiányában az érintett tagállam általi meghozatalának biztosítására irányul.
- 64 Az uniós jogalkotó tehát olyan speciális sürgősségi eljárást vezetett be, amely szorosan kapcsolódik az e rendelet 69. és 70. cikkében előírt sürgősségi eljáráshoz, amely cikkek, a rendelet 71. cikkéhez hasonlóan, annak IX. fejezetében találhatóak. Ugyanakkor az e sürgősségi eljárásokat bevezető intézkedések nem utalnak az ugyanezen rendelet által előírt más eljárásokra, azokat tehát az utóbbiaktól függetleneknek kell tekinteni.
- 65 Az 1107/2009 rendelet 71. cikkében előírt eljárás eltér különösen a valamely hatóanyag jóváhagyásának e rendelet 21. cikkében előírt felülvizsgálati eljárásától, amely ugyancsak valamely tagállam ez irányú kérelmére indítható.
- 66 Márpedig a 2018/783, 2018/784 és 2018/785 végrehajtási rendeletet nem az 1107/2009 rendelet 69. vagy 70. cikke alapján, hanem e rendelet más rendelkezései alapján fogadták el.

67 Ennélfogva a második kérdésre azt a választ kell adni, hogy az 1107/2009 rendelet 71. cikkének (1) bekezdését akként kell értelmezni, hogy a 2018/783, 2018/784 és 2018/785 végrehajtási rendelet nem tekinthető a Bizottság által a Francia Köztársaság 2017. február 2-i közleményére válaszul hozott intézkedésnek.

A harmadik kérdéstről

68 A második kérdésre adott válaszra tekintettel a harmadik kérdésre nem szükséges válaszolni.

A költségekről

69 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (első tanács) a következőképpen határozott:

- 1) **A műszaki szabályokkal és az információs társadalom szolgáltatásaira vonatkozó szabályokkal kapcsolatos információszolgáltatási eljárás megállapításáról szóló, 2015. szeptember 9-i (EU) 2015/1535 európai parlamenti és tanácsi irányelv 5. cikkét és a növényvédő szerek forgalomba hozataláról, valamint a 79/117/EGK és a 91/414/EGK tanácsi irányelvek hatályaon kívül helyezéséről szóló, 2009. október 21-i 1107/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 71. cikkének (1) bekezdését akként kell értelmezni, hogy az e rendelet hatálya alá tartozó bizonyos hatóanyagok felhasználását tiltó valamely nemzeti intézkedésről az ezen irányelv 5. cikke alapján küldött közleményt az említett rendelet 71. cikkének (1) bekezdése szerinti, szükséghelyzeti intézkedések meghozatalának szükségességére vonatkozó hivatalos tájékoztatásnak kell tekinteni, amennyiben**
 - ez a közlemény világos módon ismerteti az azt alátámasztó tényezőket, hogy egyrészt e hatóanyagok valószínűleg komoly kockázatot jelentenek az emberek vagy állatok egészségére, vagy a környezetre, másrészt hogy e kockázat csak az érintett tagállam által sürgősen hozott intézkedésekkel szüntethető meg kielégítő módon, és
 - az Európai Bizottság elmulasztott kérdést intézni e tagállamhoz arra vonatkozólag, hogy az említett közlemény az ugyanezen rendelet 71. cikkének (1) bekezdése szerinti hivatalos tájékoztatásnak minősül-e.
- 2) **Az 1107/2009 rendelet 71. cikkének (1) bekezdését akként kell értelmezni, hogy az 540/2011/EU végrehajtási rendeletnek az imidakloprid hatóanyag jóváhagyási feltételei tekintetében történő módosításáról szóló, 2018. május 29-i (EU) 2018/783 bizottsági végrehajtási rendelet, az 540/2011/EU végrehajtási rendeletnek a klotianidin hatóanyag jóváhagyási feltételei tekintetében történő módosításáról szóló, 2018. május 29-i (EU) 2018/784 bizottsági végrehajtási rendelet és az 540/2011/EU végrehajtási rendeletnek a tiametoxam hatóanyag jóváhagyási feltételei tekintetében történő módosításáról szóló, 2018. május 29-i (EU) 2018/785 bizottsági végrehajtási rendelet nem tekinthető az Európai Bizottság által a Francia Köztársaság 2017. február 2-i közleményére válaszul hozott intézkedésnek.**

Aláírások